

„Hledání viníků“ a s ním spojená zahleděnost do minulosti brání rozvoji pozitivních vztahů k inovacím a změnám vůbec. Jednoduše řečeno, vize budoucnosti jsou odmítány už jenom proto, že jsme se ještě dost nepohrabali v minulosti, abychom popsali příčiny přítomnosti. To vede k všeobecnému a médií podporovanému strachu z budoucnosti. Výsledkem toho všeho je, že často hovoříme jako o budoucnosti o něčem, co už mezi námi dávno je, nebo nás to už dokonce minulo. České společnosti tak příliš často utíkají život mezi prsty, pokud ovšem nějaké prsty má. Díky tomu, že se pořád ohlížíme, se nám život stává dějinami, dříve než ho dokážeme prožít a pořádně nebo alespoň trochu si ho užít...

Výše uvedené skutečnosti mají poměrně významný a bohužel neblahý vliv na vztah české společnosti k řešení problémů, které před ní vystanou. Především jde o to, že společnost má problém rozpoznat skutečnou krizi, když jí není zcela jasná vlastní skutečná identita. Následně

není schopna patřičně zareagovat už jenom proto, že jakákoliv reakce nutně vyžaduje vlastní změnu, nějakou inovaci vlastního stavu. Vztah k inovacím a změnám je však veskrze negativní a sleduje důsledně úsloví, že každá změna je k horšímu. Schopnost dosáhnout správné změny v potřebném reakčním čase je pak v české společnosti prakticky nulová. Objektivně řečeno, nikdo za to politické elity ani příliš nekritizuje, schází společenská objednávka. Je to dané opět tím, že podstatná část společnosti je přesvědčena, že když ji vedou neschopní idioti, má větší prostor pro své vlastní soukromé nebo i veřejné iniciativy. Dlouhodobá zkušenost také lidem říká, že když to „ti naši nahoře“ s tou neschopností a okázalou idiocií přehánějí, tak „někdo přijde a srovná to do latě“. Proto je notoricky špatné vládnutí „bad government“ v Česku obecně spíše terčem humoru než rozhořčení a většíně je tradičně lhostejné. Sluší se poznamenat, že současná okázalá neschopnost a idiocie těch

našich nahoře je docela na maximum a přehánějí to hodně a nikdo se nechystá přijít, aby to srovnal do latě, tedy pokud pomineme univerzálního „zlouna“ Putina, kterým nás ti nahoře straší jako hejkalem, polednicí a vodníkem dohromady. Z nedostatku zahraniční nabídky na protektorát v Česku narůstá poptávka po domácí pevné ruce, což je to úplně nejhorší, co může malou společnost uprostřed Evropy potkat.

Tady opět stojíme před slovy Tomáše Bati o tom, že „příčinou krizí je mravní bída“. Dalo by se možná říci, že příčinou krizí je bída identity, protože kde není vědomí nějaké širší identity, tam je nutně neúplný i hodnotový žebříček a morálka tak nějak kulhá na jednu, právě na tu veřejnou nohu, a opírá se o tu druhou soukromou, individuální a rodinnou.

To je ale na to, aby se dalo hovořit o nějakých dějinných státní, jurisdikce nebo národa, přece jenom trochu málo...

(zak)

Věřitel a insolvenční řízení

1. Úvod prezidenta České asociace věřitelů

Česká asociace věřitelů denně konzultuje s věřiteli jejich zkušenosti s řešením nevyhazatelných pohledávek a také s jejich účastí v insolvenčním řízení jejich bývalých zákazníků. Získané zkušenosti lze zařadit do skupin:

- a) neplatící zákazník je nekontaktní
- b) na prověřování zákazníků nejsme vybaveni
- c) na práci ve věřitelských výborech nemáme čas, zajištění věřitelé mají ve výboru hlavní slovo
- d) pojištění pohledávek je pro nás věcně a finančně nedostupné

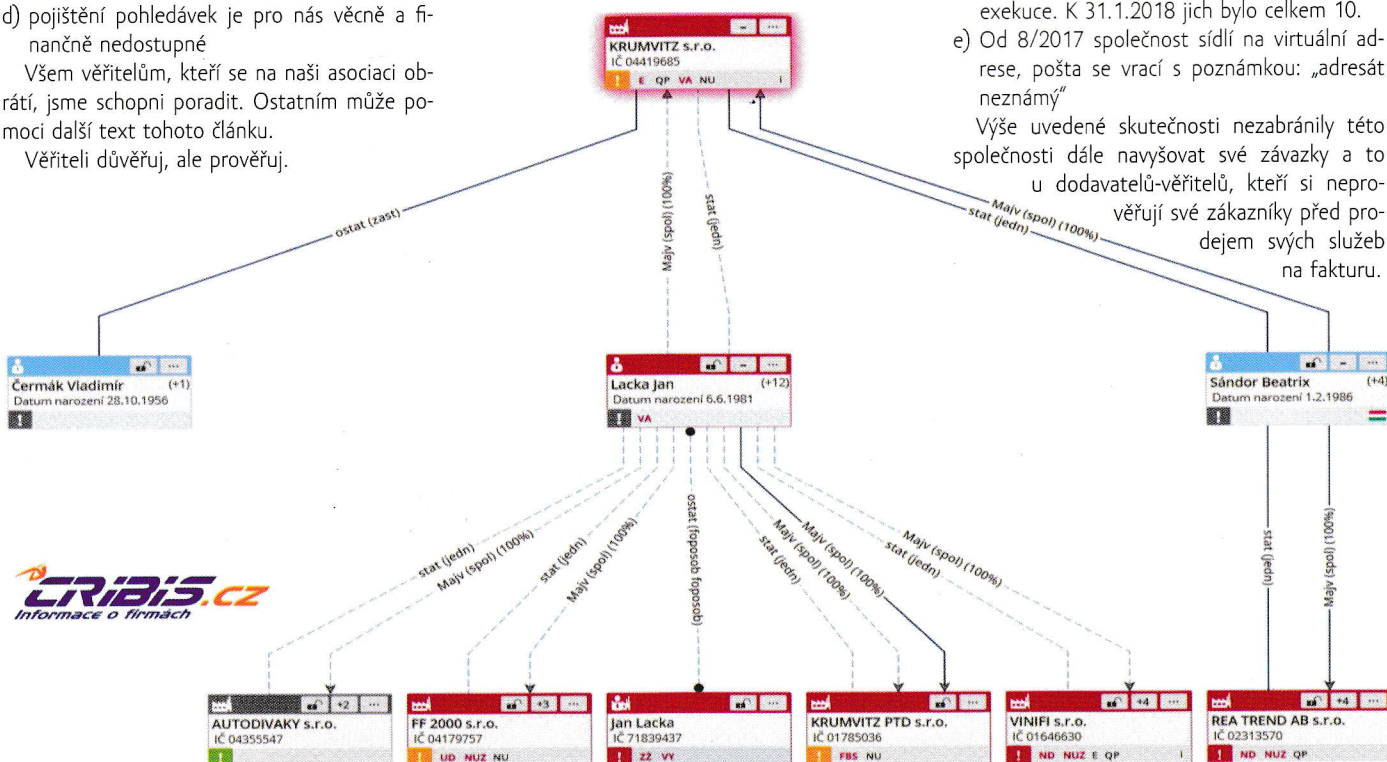
Všem věřitelům, kteří se na naši asociaci obrátí, jsme schopni poradit. Ostatním může pomoci další text tohoto článku.

Věřitelé důvěřují, ale prověřuj.

2. Příklad

Proč prověřovat obchodní partnery.

Společnost KRUMVITZ s. r. o., Brno, IČ 044 19 685 byla založena 22. 9. 2015 a provozovala silniční nákladní dopravu.

Původní společník a jednatel pan J. L. z České republiky převedl společnost v 7/2017 na nového vlastníka pana B. S. z Maďarské republiky. Tento nový vlastník jmenoval novým jednatelem sám sebe.

V internetové prověřovací aplikaci jsou na společnost zobrazeny následující varovné informace:

- a) Od 1/2016 je společnost předlužená.
- b) Od 5/2017 je účastníkem několika soudních sporů. U každého sporu je uvedena konkrétní spisová značka a název soudu.
- c) Převod společnosti na nového společníka a jmenování nového jednatele.
- d) Od 7/2017 jsou proti společnosti vedeny exekuce. K 31.1.2018 jich bylo celkem 10.
- e) Od 8/2017 společnost sídlí na virtuální adrese, pošta se vrací s poznámkou: „adresát neznámý“

Výše uvedené skutečnosti nezabránily této společnosti dále navyšovat své závazky a to u dodavatelů-věřitelů, kteří si neprověřují své zákazníky před prodejem svých služeb na fakturu.

Výše uvedené informace jsou poskytovány v dobré víře, pokud jde o jejich obsah, přesnost a aktuálnost. CRIF - Czech Credit Bureau, a. s. vynasila maximální úsilí, aby zalepšila, že výše uvedené informace, jsou co nejvíce přesné. CRIF - Czech Credit Bureau, a. s. není odpovědná za případnou škodu nebo ztrátu zapříčiněnou tím, že tyto informace nejsou přesné, hodnověrné nebo aktuální. Výše uvedené informace společnosti CRIF - Czech Credit Bureau, a. s. nejsou považovány za veřejné informace a nesmí být tudíž kopírovány nebo jinak distribuovány. Jakákoliv výše uvedená informace nesmí být použita pro komerční účely (distribuce, prodej, zajištění třetím stranám). Vytváření, ochranné známky a značky jsou rovněž chráněny příslušnými právními předpisy, které se týkají jako průmyslového a duševního vlastnictví a nesmí být reprodukovány nebo přiváděny jiným způsobem než s písemným souhlasem jejich vlastníků.

Nejmenovaní věřitelé se obrátili s nezaplacenými pohledávkami na inkasní agenturu, která musela konstatovat, že pohledávky jsou nevymahatelné.

Vymáhání soudní cestou, exekuce, podání insolvenčního návrhu apod., je pro věřitele další zbytečný náklad. Nutná ochrana věřitelů spočívá v prověřování zákazníků před poskytnutím plnění, pojištění pohledávek a další nástroje zajištění.

V příloženém diagramu vazeb jsou zobrazeny majetkové a personální vazby na společnost KRUMVITZ s.r.o. Přerušované spojnice jsou historické již neplatné a nepřerušované spojnice jsou aktuální platné vazby. U každého zobrazeného subjektu jsou uvedeny zkratky dostupných varovných informací.

3. Dotazy věřitelů

- Z jaké právní úpravy vyplývá povinnost dlužníka podat insolvenční návrh?
- Lze na webu najít bezplatně judikaturu z ukončeného soudního řízení ve věci uplatnění náhrady škody u statutárního orgánu, který na sebe nepodal vůbec nebo včas insolvenční návrh?

4. Odpověď

a) Povinnost dlužníka podat insolvenční návrh vyplývá z úpravy § 98 odst. 1 IZ a n. Povinnost stíhá právnické osoby nebo fyzické osoby podnikatele bez zbytečného odkladu poté, kdy se dozvěděly nebo při náležité pečlivosti měly dozvědět o svém úpadku. K podání návrhu jsou povinni rovněž zákonní zástupci dlužníka, jeho statutární orgán a likvidátor.

Nesplní-li osoby shora uvedené svou povinnost, jsou odpovědné věřiteli za škodu, nebo jinou újmu, kterou porušením své povinnosti způsobí (§ 99 odst. 1 IZ). Výše škody se stanoví jako rozdíl mezi v insolvenčním řízení zjištěnou výší pohledávky přihlášenou věřitelem a částkou, kterou věřitel v insolvenčním řízení obdržel.

Domáhat se náhrady škody dle § 99 odst. 1 IZ se může pouze věřitel, který přihlásil v propadné lhůtě svou pohledávku do insolvenčního řízení (k tomu srov. rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 17. 12. 2015, sp. zn. 29 Cdo 4269/2014).

b) Vyhledávání judikatury umožňuje (vyjma placeného software) aplikace přímo na webových stránkách Nejvyššího soudu (<http://www.nsoud.cz/>). Rozhodnutí Ústavního soudu jsou pak dostupná na aplikaci NALUS – (<https://nalus.usoud.cz/Search/Search.aspx>).

Vyjma shora citovaného rozhodnutí lze v oblasti náhrady škody za porušení povinnosti podat insolvenční návrh odkázat kupříkladu na rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 15. 6. 2017, sp. zn. 29 Cdo 5291/2015.

5. Riziko prodeje nemovitostí v tísní – věřitel přijde o polovinu své pohledávky

Aktuálním tématem současné doby jsou vzrůstající ceny nemovitostí a obavy z nafukující se realitní bubliny. Jan Frait, ředitel odboru finanční stability ČNB odpověděl v pořadu 90' ČT24 dne 13. 6. 2017 na otázku jak velké je riziko vzniku realitní bubliny a následných problémů se splácením úvěru takto: „Česká národní banka sděluje,

že tato spirála se roztáčí zhruba druhým rokem, nejsme v nějaké velmi silné fázi, kterou bychom označili za bezprostřední riziko. Nicméně pohyb po této spirále směrem nahoru se zrychluje a nemůže to trvat věčně. To znamená, že pokud by to pokračovalo tak, jak to vidíme v posledních, dejme tomu, několika měsících ještě další dva tři roky, tak bychom byli pravděpodobně na prahu docela velkého problému.“

V tomto příspěvku se zamyslíme nad daty z insolvenčních řízení, která mohou pomoci věřitelům i zájemcům o půjčky při přemýšlení nad tématy: Jaká je cena nemovitosti při prodeji v tísní? Jaká je návratnost úvěru, když je zajištěn zástavou nemovitosti dlužníka v insolvenční?

Vydeme z dat společnosti InsolCentrum, která provedla podrobný výzkum insolvenčních řízení podnikatelské sféry ukončených v letech 2011, 2012, 2013. Pro odpověď na výše uvedené otázky jsou vybrány údaje týkající se fyzických osob podnikatelů, kteří měli své půjčky zajištěny nemovitým majetkem (nikoli hypoteční případy občanů). Zajištěné nemovitosti ve zkoumaných insolvenčních podnicích představují velmi často objekty osobního bydlení. Banky při poskytování úvěrů podnikatelům požadují zajištění, a podnikatelé dávají do zástavy své domy či byty, ve kterých bydlí a často také podnikají. Nemovitosti jsou relativně dobře prodejné, avšak dosažená cena je ovlivněna tísní v rámci insolvenčního řízení.

Diagnostika ukončených insolvenčních případů nám přesně zobrazuje jak to dopadá, když se musí zajištěná nemovitost dlužníka urychleně prodat. Výsledky ukázaly, že věřitelé získali zpět ze svých půjček 49,5% původní hodnoty. Zajímavé zjištění se týkalo skutečnosti, že uspokojení bank činilo 45,6%, zatím co nebankovní věřitelé (mimo státních institucí) obdrželi 53,7% z hodnoty původní půjčky. Vysvětlení tohoto jevu našli zpracovatelé v historii pohledávek, kdy ve zkoumaných případech banky prodávaly bonitnější pohledávky třetím osobám. Tito noví věřitelé byli posléze uspokojováni lépe než banky.

Z pohledu alarmujících čísel InsolCentra se obavy ČNB zdají na místě. Viceguvernér ČNB Vladimír Tomšík v rozhovoru pro Hospodářské noviny dne 14.6.2017 řekl: „Lidé přestávají vnímat míru rizik. Začnou podléhat heslům, že ceny bytů a domů se nikdy nesníží a investice do nich je sázka na jistotu. Špatný scénář je, že jednoho dne procitnou z optimismu a zjistí, že ekonomika se může i zastavit a oni mohou ztratit práci.“ Dále varoval, že takový šok by mohl způsobit pád cen a zhoršení hospodaření bank nebo vlekou hospodářskou krizi, kdy lidé neutrácejí, protože musí splácet úvěry, na které nemají peníze.

Prodeje zastavených nemovitostí podnikatelů v insolvenčních řízeních ukazují, že věřitelé dostanou zpět pouze polovinu své půjčky, a druhá polovina zůstává stále k tíži dlužníků. Víme, že konečná částka je ponižena o náklady na správu, prodej nemovitosti a odměnu insolvenčního správce, které mohou činit maximálně 12% z prodejní ceny. Nicméně i u prodejů v tísní mimo rámec insolvenčních řízení je nutno počítat s transakčními náklady prodeje.

Výsledky ukázaly reálný obraz poklesu cen při

standardních prodejích realizovaných pod dohledem insolvenčních soudů. Nejedná se o masivní výprodeje vyvolané prasknutím realitní bubliny a zhroutením hypotečního trnu. Při modelaci krizových scénářů v rámci prudkého pádu hodnoty nemovitosti by jejich ceny při prodejích v tísní mohly klesnout i pod poloviční hodnotu.

6. Kreditní management,

Pojištění pohledávek

Náplň práce makléře, jednoduchost a přátelství produktu.

Od začátku našeho seriálu postupně společně procházíme jednotlivé oblasti pojištění pohledávek a nyní se nacházíme v oblasti Nejmenovitých limitů. Jeví se mně v tuto chvíli důležité zastavit se a na konkrétním příkladu si ukázat, co by rovněž mělo patřit k náplni práce specializovaného makléře. Současně poukázat na důležitost jednoduchosti a uživatelské přátelství produktu pojištění pohledávek pro klienty.

Nejmenovitý limit lze získat například prostřednictvím Kreditní informace. V pojistné smlouvě má klient uvedenu maximální částku Nejmenovitého limitu na jednotlivého odběratele, v Kreditní informaci od schválené Kreditní agentury pak doporučenou hodnotu na konkrétního odběratele. Pro stanovení limitu použije nižší z těchto částek. Do tohoto okamžiku se vše jeví jako zcela jasné. Kreditní agentura ale nově zavede další doporučenou hodnotu. Původní nazývá například Doporučený kredit, druhou nově třeba Transakční limit. V pojistné smlouvě není uvedena přesná terminologie doporučené částky, a ani by to nebylo technicky praktické.

Klient se dotáže svého makléře, kterou z částek má brát jako relevantní. Vzhledem k tomu, že na původním algoritmu stanovení Doporučeného kreditu se nic nezměnilo, makléř správně potvrdí, že je nutné použít Doporučený kredit. Klient ale současně komunikuje se správcem smlouvy v pojišťovně a zeptá se ji, jeho. Správce se interně obrátí na odpovědné oddělení a to mu obratem, v rámci opatrnosti, potvrdí nižší částku, tedy Transakční limit.

Přímý prodej – pozemky Maletice

Realizujeme prodej nemovitostí – pozemků, vše zapsané na LV č. 182 v k. ú. Maletice, okres Písek (majetková podstata, insolvenční řízení sp. zn. KSCB 41 INS 674/2017)

Popis	Celková plocha	Cena
Pozemky – orná půda, travní plocha, ostatní plocha, vodní plocha	4 025 m ²	min. 170 000,- Kč

V případě Vašeho zájmu o tyto nemovitosti je možno podat cenovou nabídku na e-mailovou adresu: info@isgestore.cz do 31. 3. 2018, do předmětu e-mailu uveďte:

NABÍDKA MALETICE.

Na této adrese Vám budou také poskytnuty bližší informace a podmínky prodeje.

Máme tu novou situaci: Klient může využít Kreditní informaci, nemá ale jistotu do jaké výše, respektive která z částek platí. Specializovaný makléř spolupracuje se všemi významnými Kreditními agenturami, pošle tedy správci smlouvy stanovisko a popis stanovení obou doporučených částek, správce vše předá odpovědnému oddělení.

Všechny pojišťovny na trhu uznávají reporty hlavních Kreditních agentur, rozhodování a závazné sdělení pojišťovny by tak mělo být velmi jednoduché: platí Doporučený kredit nebo

Transakční limit? V praxi však tato situace trvala několik týdnů (správce smlouvy byl nemocen, odpovědné oddělení si žádalo doplňující informace od Kreditní agentury, tam byla odpovědná osoba rovněž nepřítomná...). Výsledkem je spousta ztraceného času (a tím i peněz) klienta, makléře i pojišťovny, ale hlavně nejistota klientů.

Řešením může být jednoznačné určení přímo v pojistné smlouvě, kterou doporučenou částku pojišťovna akceptuje, nebo rychlé a jasné vyjádření pojišťovny. Ani jedno se v tomto případě nestalo.

Článek připravili:

JUDr. Pavel Staněk, prezident ČAV
Ing. Josef Petříček, ekonom, viceprezident ČAV

Ing. Pavel Finger, člen představenstva společnosti
CRIF – Czech Credit Bureau, a.s., Praha

Mgr. Bc. Jan Mašek, společník
Administrace insolvenční CITY TOWER, v.o.s.

JUDr. Jarmila Veselá, JUDr. Patrik Petřík,
InsolCentrum, s.r.o.

Ing. Tomáš Jandera, jednatel,
majitel INSCOM, s.r.o.

KOMENTÁŘ K PARAGRAFU • KOMENTÁŘ K PARAGRAFU

§ 21 insolvenčního zákona

- (1) Insolvenční správce se ustanovuje ze seznamu insolvenčních správců, který vede Ministerstvo spravedlnosti ČR (dále jen "ministerstvo").
- (2) Náležitosti seznamu insolvenčních správců, údaje do něj zapisované, jeho členění, vedení a podmínky zápisu do něj a vznik práva vykonávat činnost insolvenčního správce a hostujícího insolvenčního správce upravuje zvláštní právní předpis.
- (3) Insolvenčním správcem se pro účely tohoto zákona rozumí i hostující insolvenční správce

Komentář:

Insolvenční správce je zvláštní procesní subjekt ve smyslu ust. § 9 písm. d) insolvenčního zákona. Nejde o účastníka insolvenčního řízení – účastníkem insolvenčního řízení jsou pouze dlužník a věřitelé uplatňující svá práva vůči dlužníku [ust. § 9 písm. b) a c) a § 14 odst. 1 insolvenčního zákona]. Insolvenční správce má postavení účastníka insolvenčního řízení pouze tehdy, je-li rozhodováno o jeho právech a povinnostech, například o jeho odměně (srov. rozhodnutí Ústavního soudu ze dne 1. 7. 2010, sp. zn. Pl. ÚS 14/10 a rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 29. 9. 2010, sen. zn. 29 NSČR 32/2010).

Insolvenční správce není zástupcem dlužníka ani jednotlivých věřitelů; na tom nic nemění správcova povinnost důsledně jednat ve společném zájmu věřitelů, když tento zájem představuje (toliko) výkladové pravidlo při postupu insolvenčního správce (viz usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 27. 8. 2012, č. j. 3 VSPH 541/2012-B-96). Jako zvláštní procesní subjekt insolvenčního řízení má insolvenční správce vůči dlužníkovi a věřitelům samostatné postavení. Jeho ustanovení sleduje veřejný účel spočívající v akceptaci omezeného veřejného zásahu do řešení majetkových vztahů, jež se dostaly do krizové situace, a v tomto směru mu zákon stanoví oprávnění, jejichž využití má povahu výkonu pravomocí (srov. rozhodnutí Ústavního soudu ze dne 5. 3. 2013, sp. zn. I. ÚS 2739/12, rozhodnutí Ústavního soudu ze dne 25. 7. 2002, sp. zn. Pl. ÚS 36/01 a rozhodnutí Ústavního soudu ze dne 1. 7. 2010, sp. zn. Pl. ÚS 14/10).

To však neznamená, že by insolvenční správce vždy (vyjma případů, kdy se výjimečně nachází v pozici účastníka insolvenčního řízení) jednal v postavení orgánu veřejné moci. Aby bylo mož-

JUDr. Oldřich Řeháček, Ph.D.

Foto: archiv

no konstatovat, že správce v tomto postavení vskutku jedná, se je totiž nutno zabývat činností, resp. pravomocí, kterou vykonává (viz usnesení Ústavního soudu ze dne 12. března 2012, sp. zn. IV. ÚS 3089/11). Jestliže insolvenční správce (v materiálním smyslu) autoritativně rozhoduje o právech a povinnostech účastníků insolvenčního řízení, vystupuje v pozici orgánu veřejné moci; jestliže tak nečiní, pak postavení tohoto orgánu nemá (tak tomu bude například tehdy, jestliže insolvenční správce plní informační po-

vinnost vůči insolvenčnímu soudu, anebo jedná se členy věřitelského výboru, případně s dalšími účastníky a subjekty insolvenčního řízení).

Za rozhodnutí insolvenčního správce lze přitom považovat zejména jeho stanovisko k přihlášeným pohledávkám věřitelů (rozhodnutí o jejich popření nebo nepopření) formulované na přezkumném jednání, respektive při osobním jednání s dlužníkem dle § 410 odst. 2 (srov. nález Ústavního soudu ze dne 1. 7. 2010, sp. zn. Pl. ÚS 14/10), ale také zpochybnějí povahy věřitelem uplatněné pohledávky postupem dle § 203a odst. 1 část věty první za středníkem insolvenčního zákona (rozhodnutí o popření pořadí dané pohledávky). V těchto případech je na insolvenčního správce nutno hledět jako na součást moci soudní (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. ledna 2014, č. j. 1 As 4/2010-115).

Bez ohledu na povahu vykonávané činnosti není výkon funkce insolvenčního správce nijak regulován zákonem č. 6/2002 Sb., o soudech a soudcích (když tento zákon žádným způsobem neupravuje postavení a jednání insolvenčního správce). Insolvenční správce vždy postupuje dle insolvenčního zákona s tím, že jeho činnost je dále usměrňována zejména zákonem č. 312/2006 Sb., o insolvenčních správcích. Postupy a činnost insolvenčního správce přitom podléhají kontrole, resp. dohledu jak ze strany insolvenčního soudu [§ 10 písm. b), § 36 odst. 2 anebo § 289 odst. 1 insolvenčního zákona], tak věřitelských orgánů [§ 58 odst. 2 či § 239 odst. 2 insolvenčního zákona] a za svou činnost správce nese osobní i majetkovou odpovědnost (§ 32, § 37 a § 81 odst. 2 insolvenčního zákona). Zákon však zároveň nepřipouští omezit výkon činnosti insolvenčního správce vydáním předběžného opatření (viz usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 9. listopadu 2015, č. j. 1 VSPH 2101/2015-B-53).

Seznam insolvenčních správců je součástí insolvenčního rejstříku, který spravuje Ministerstvo spravedlnosti ČR (§ 419 a násl. insolvenčního zákona). Tento seznam obsahuje údaje podle zákona o insolvenčních správcích a informace dle insolvenčního zákona, které se týkají insolvenčních správců a hostujících insolvenčních správců (k tomu blíže § 17 a násl. zákona o insolvenčních správcích).

Seznam insolvenčních správců se dělí na část obecnou a část zvláštní. Do zvláštní části seznamu insolvenčních správců se zapisují subjekty, kterým vzniklo (a nezanklo) právo vykonávat činnost insolvenčního správce dlužníka podle